

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIJFT IN

te Tongeren bij M. COLLÉ, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 3 APRIL.

Handel en nijverheid.

In den toestand der kolennijverheid komt geene verandering, hoewel eenige koopers, huiskolen in overvloed beginnen te krijgen, blijven de fabriekskolen zeer gevraagd zonder prijsverandering.

Men voorziet voor 't oogenblik geen opslag meer, want elke beweging in dien zin zou ontwijfelbaar de sluiting van belangrijke zaken met de duitsche koolmijnen voortbrengen, ten nadeele onzer eigene koolnijverheid.

De bassin van de Ruby begint verzendingen te doen die eene wezenlijke belangrijkheid verkrijgen en die beloven langsom meer aanzienlijk te worden, indien onze westphalische geburen voorzichtig genoeg zijn, om van de gelegenheid gebruik te maken zonder in de bestaande omstandigheden hunne prijzen te verhoogen.

De prijs tot de plaats der verzending, en hierin alles begrepen, bedraagt niet meer dan fr. 30-30 per ton. In Westphalen kan men die kolen zonder moeilijkheid aan fr. 22 koopen.

De steenkolen worden te Parijs, aan hoord genomen, betaald fr. 49 tot 51 voor grove Charleroi; fr. 47 tot 49 voor *gailletterie*, tot fr. 30 voor grof gruis en fr. 51 tot 53 voor fijne kolen. De kolen van Bergen gelden er fr. 46 tot 48 voor zware en fr. 38 tot 40 voor grof gruis.

Er bestaat een algemeenen stilstand in de metaalnijverheid, omdat de smeltovens aan geen minderen prijs willen leveren, en de koopers de overdeven prijzen niet willen betalen, dan in geval van groote noodzakelijkheid.

Voor Frankrijk gaan de zaken der ijzer-smelterijen onverbeterlijk. Het gezuiverd gezuiverd ijzer van Meurthe en Moezel geldt fr. 155 tot 160 en het plaatijzer wordt gekwoteerd van fr. 355 tot 340, coke zuivering kost fr. 360, houtzuivering fr. 370.

In zitting der Kamer van 27 maart, ter gelegenheid der discussie nopens het budget van openbare werken, heeft M. Thonissen, het woord genomen, en nogmaals de interessen van Limburg, welke hem zoo aan het hart liggen, krachtig verdedigd.

Ziehier, volgens de *Annales Parlementaires* zijne redevoering:

Ik heb 't woord gevraagd, ten einde nogmaals de wettige klachten van Limburg te doen kennen. Als er kwestie is van gewoonlijke subsidiën, hebben wij geene klachten te uiten. Men is niet alleen rechtvaardig, men is zelfs goedwillig voor ons.

Maar zoo gaat het nogtans niet als er kwestie is van groote openbare werken, welke men uitvoert bij middel van groote buitengewoone kredieten. Dan verdwijnt de goedwilligheid die men ons gewoonlijk betoont, en wij worden om zoo te zeggen, stelselmatig vergeten.

In 1859 ging men eene leening aan van 45 miljoen voor het uitvoeren van groote publieke werken. Limburg ontving geene deit.

In 1865, op aanvraag van den heer Van der Stichele, stemde men 60 miljoen voor het uitvoeren van andere openbare werken en Limburg werd nogmaals uitgesloten.

Dergelijk gebeurde in 1871, tijdens de administratie van den achtbaren heer Jacobs voor eene leening van 200 miljoen. Bij middel eener wijziging verkregen wij, en niet zonder moeite, twee honderd duizend franks.

Nu is er kwestie eener leening van 240 miljoen en Limburg is op nieuw heel en gansch uitgesloten!

Dat is niet alles: luidens de wet van 26 mei 1837, moesten alle provinciën, behalve Luxemburg, welk zijn recht voor twee miljoen verkocht had, met den nationalen spoorweg verbonden worden bij middel van vertakkingen door den Staat vervaardigd en gebruikt. Voor ons is die wet inderdaad, eene doode letter. Wij hebben slechts verleende spoorwegen! De Staat, welke eene vertakking van eenige kilometers bezat, heeft er zich van ontdaan en dezelve overgegeven aan de maatschappij van Doornik tot Jurbië.

Onze verwachting werd niet minder te leure gesteld wat den ijzerweg betreft van Antwerpen naar Gladbach. In plaats de rechte lijn te volgen, langs Peer en Brée, slachtoffer men twee aanzienlijke kantons ten voordeele van 't hollandsch stadje Weert.

De achtbare minister van openbare werken is te rechtvaardig en te goed ingelicht, ook zal hij

begrijpen dat zulks niet kan voortduren. Ik kom hem vergoedingen vragen, en hoop dat hij ons dezelve zal verleenen.

Sedert twee jaren is de wet afgekondigd, welke het uitvoeren van eenen ijzerweg van Thienen naar Beverloo decreeteert. Sedert lang rusten de noodige stukken aan het ministerie van openbare werken.

Ik zal aan den achtbaren heer Moncheur vragen, of de uitvoering der wet van 1870 zich nog lang zal laten wachten. Er bestaat, wel is waar verschil, wat het te volgen plan aangaat. De achtbare heer Beekman heeft een *tracé* voorgesteld en heeft zijne redenen doen kennen. Ik heb een ander voorgesteld en insgelijks mijne redenen geuit. Alle de bevoegde ambtenaren hebben hun gedacht gezegd. De heer minister van openbare werken kan dus een besluit nemen met kennis van zaken. Wanneer zal hij hetzelfde nemen?

Wij verwachten nog eenen anderen ijzeren weg.

Hier en in de Senaat, hebben mijne achtbare collega's en ik er sterk op aangehouden, ten einde het gouvernement aan den heer Pousset de vergunning mocht verleenen, van eenen ijzeren weg van Brussel naar Aken. De achtbare heer Moncheur heeft ons openhartig gezegd dat hij geen partijganger was dezer nieuwe linie, maar hij heeft ons daartegen een ijzeren weg beloofd aanvang nemende te Thienen en loopende naar Tongeren, langs Léau, St-Truiden en Loon.

Wij waren stellig verzekerd dat dien laatste ijzeren weg in het leeningsproject van 240 miljoen zou begrepen zijn.

Onze verwachting is nogmaals te leure gesteld. Zou de heer minister ons niet kunnen zeggen welk zijn voornemen diensaangaande is?

Ik moet insgelijks zijner goedwilligheid eene vraag aanbevelen, met dewelke zijn departement zich in dezen oogeblik onledig houdt. Ik wil spreken van het terugnemen door den Staat, van den grooten verbindings buurtweg van Hamont naar Montenaken en Ingelom.

Die weg begint te Hannut, punt waar vele wegen samekomen, en doorloopt verschillende groote gemeenten. Overal waar die weg doorkomt vindt men aanzienlijke nijverheidsinstellingen, zooals brouwerijen, stokerijen, molens en bovendien nog drie aanzienlijke suikerfabrieken, waarvan één te Ingelom, de andere te Cras-Avernas en één derde te Trognée. Dat mon de voortbrengsels van den landbouw, en deze zijn in overgroote hoeveelheid, daar bijvoege, en men zal overtuigd zijn dat die weg alle kenteekens oplevert als zijnde van algemeen nut. In 1872 zond de statie van Ingelom naar verschillende landen 1,645,000 ton allerhande voortbrengsels.

Deze aanvraag steunt zich dus op beweegredenen, wier juistheid niet in twijfel kan getrokken worden.

Hier nog, verlang ik het voornemen van het gouvernement te kennen.

Ik meen zelfs dat men veel verder zou kunnen gaan.

Er is een laatste project waarmee ik de aandacht des ministers eveneens als die der Kamers mocht gaande houden.

Het opnieuw opbouwen van het hôtel van 't gewestelijk bestuur te Hasselt is noodzakelijk geworden. Reeds in 1871, had mijn achtbare vriend, de heer baron Kervyn de Lettenhove, ons een eerste krediet van 200,000 fr. gevraagd. Wij zijn nu in 1873 en men vraagt ons niets meer.

M. de minister, zal mij ongetwijfeld, diensaangaande een duidelijk en oprecht antwoord willen geven.

Nu kom ik tot een voorwerp van algemeen nut en roep de aandacht van den minister te binne aangaande de voordeelen welke het daartstellen van nieuwe postbureelen zou opleveren. Die uitgaven zouden ruimschoots wij voortbrengend zijn.

Sterfgevallen.

De eerw. heer Dirix, pastoor te Hex, is in deze gemeente overleden. Het verlies van dezen ijverigen herder zal diep gevoeld worden door al zijne parochianen, die hem eene kinderlijke toegegenheid toedroegen.

M. Dirix was priester gewijd in 1829. Sedert het jaar 1839 bekleedde hij het ambt van pastoor te Hex.

M. J. Vanderheyden, kortelings lid van de commissie van het hospitaal van Tongeren benoemd, is in de nacht van verleden dinsdag tot woensdag schielijk overleden.

Men schrijft uit Brussel 31 maart:

Over eenige dagen werd eene kist voor Brussel bestemd, inhoudende een kostelijk nieuw satijnen kleed, in eene statie te Parijs gebracht en bijzonder aan de zorgen der bedienden toever-

trouwd. Gedurende eenige oogenblikken dat de kist moest openblijven om den inhoud na te zien, kroop er eene kat in en verborg zich onder het kleed. Het deksel werd er op nieuw op genageld zonder dat men de kat bemerkte, en de kist nam onmiddellijk de richting van België. De bedienden der douanen, die de kist op de grens onderzochten, waren verwonderd de kat te vinden; zij dachten dat het dier het voorwerp was van een buitengewone genegenheid en dat men het had willen verzenden in eene kist vol satijn en kanten, om het voor de gemakken der reis te behoeden. Te Brussel gekomen, werd de kist geopend. Ongelukkig werd de parijsche uitwijking daar zoo vriendelijk niet ontvangen als op de grens. Het frische kostuum was gansch gescheurd en ruil en voor alijd bedorven. Kat en kleed werden onmiddellijk teruggestuurd op de kosten van de Messagerie, die deze dubbele reis duur genoeg betaald heeft om in 't vervolg beter op te letten op den inhoud der kisten die aan hare zorgen worden toevertrouwd.

— Men schrijft uit Gent:

Dank aan de zachtheid van den winter, belooft de mosselooft in den naburigen Brakman nooit zoo overvloedig te zullen zijn geweest als thans. Eenige dagen geleden zijn er de eerste mosselen gevangen, en reeds vinden honderde huisgezinnen weder werk en bestaan in dezen belangrijke tak van volksnijverheid. 't Is ongelooflijk welke verbazend groote massa mosselen alle dagen uit Philippine worden vervoerd, om per as of per spoor het land uit te gaan. Meest al die mosselen zijn voor Parijs bestemd; daar zijn zij eene lekkere spijs in de grootste hotels en in de eerste restaurations. Intusschen oefent het goede lente weder, dat sedert eenige dagen duurt, ook den besten invloed uit op de andere takken van de vischerij in den Brakman, en inzonderheid op den garnaal. Jammer maar, dat de vangst der oesters in den Brakman niet beter is verordend; thans dat de oesters zoo zeldzaam en zoo duur zijn, ware die vangst eene rijke opbrengst te meer. Men weet dat de brakmansche de engelsche oesters te boven gaan.

— Men meldt uit Oudenaarde, 30 maart: « Het kwaad verergert en de booswichten worden allengs stouter. Twee à drie maanden geleden werd er in het kanton van Maria-Hoorebeke veel gesproken van eenen brandbrief; verlede week heeft men er bijna verscheidene moorderijen te betreuren gehad. Tien tot twintig booswichten van eene bende zijn daar zoo wreed met messen op eenige vreedzame lieden gevallen, dat men eenige dagen grootelijks gevreesd heeft voor het leven van twee personen. Het parket van Oudenaarde, van die barbaarsche daad verwittigd, heeft zich aanstonds ter plaatse begeven en twee kerels doen vastgrijpen. Het wordt tijd dat al de schelmen en bijzonderlijk den kapitein van die bende, gekend en gestraft worden. »

Buitenlandsch nieuws.

Nederland.

De commissie voor het oprichten van een gedenkteeke ter eere van de militairen, die in 1832 bij het beleg van de citadel van Antwerpen het leven lieten, heeft bekend gemaakt, dat de beoordeeling der motellen, ingezonden op den uitgeschreven wedstrijd, door haar heeft plaats gehad, na te zijn voorgelicht door deskundigen, die niet hadden medegegongen, en dat de eerste prijs is toegekend aan het model onder het motto « Pro Patria » en de tweede aan dat onder het motto « Een naald verhoft zinnebeeldig den geest boven de stof; » dat bij de opening der naambriefjes van deze twee inzenders is gebleken, dat de ontwerper en inzonder van het eerstgenoemde model is de heer E. Lacombé, te Delft, en die van het in de tweede plaats genoemde, de heer H. P. Vogel, te 's Hage.

Spanje.

De depeches en korrespondentiën uit Spanje rollen over drie verschillende feiten: 1. Over binnenlandsche wanorders; 2. Over den voortgang der Carlisten; 3. Over de ontmoedigingen in ter dege bestaligde onmacht der mannen, die gepogd hebben bij de spaansche natie de republiek in te planten.

Deze mannen treden vandaag verschrikt voor de gevolgen van hun werk terug. De wanorde overschrijdt alles wat men zich daarover kan inbeelden. Ten bewijze hiervan zullen wij slechts eenige voorbeelden aanhalen:

Nabij de poort van San-Antonio, te Barcelona, heeft de menigte op 25 maart negen personen vermoord, onder voorwendsel dat zij beschuldigd waren van diefstal. Des anderendaags werd er iemand met vingers nagewezen, terwijl men hem uitschold voor Carlist. Niet zoodra had het volk dit gehoord of het viel op den oerogden-

kenden man aan onder de kreten van: « Vermoordt hem! Slaat hem dood! »

Te Vendol, provincie Tarragona, overrompelden de soldaten de zaal, waarin de krijgsraad zich juist vergaderd had en zij vermoordden daar een kapitein. Te Igualdad wilden de soldaten een sergeant dood slaan, die poogde hen tot hunnen plicht over te halen. Te Villafranca weigerden zij tegen de Carlisten op te trekken, en eischen eene soldij van 1 1/2 peceleta daags, om hunne dagen in weelde te sluiten.

Te Falgarolas, doet de *alcada* (burgemeester) een besluit aanplakken, hetwelk aan de inwoners verbiedt steenkolen te verkoopen aan personen die verdacht zijn geene republikeinen te wezen. Die magistraat aapte de ouden na, welke water en tuur weigerden, aan hen, die tot verbanning veroordeeld waren.

Te Madrid randden de *voluntarios* de burgers aan. De burgers verdedigen zich en er worden gewerschoten langs beide zijden gelost. De *Discussion* en andere republikeinsche dagbladen verbiedt steenkolen te verkoopen aan personen die verdacht zijn geene republikeinen te wezen. Die magistraat aapte de ouden na, welke water en tuur weigerden, aan hen, die tot verbanning veroordeeld waren.

Te Cadix verbiedt het gemeentebestuur (*ayuntamiento*) het godsdienstig onderwijs in de gemeentescholen. Te Malaga worden de huiszoekingen op breede schaal gedaan. Talrijke groepen schurken dringen de woningen binnen, onder voorwendsel er wapens te zoeken; maar nemen alles mede wat hun bevalt. In navolging van zekere plaatsen uit Estramadura, reklameeren de inwoners van Atajada, provincie Malaga, de verdediging der eigendommen. De poët Santisteban geeft in die plaats een blijspel uit, getiteld: *La Liquidacion social*. En, om die wanorde te bekroonen, zijn de soldaten van Zumarraga in vollen oproer.

DE CARLISTEN GAAN VOORUIT.

De Carlisten gaan traag vooruit, maar zij winnen veld. Zij hebben de stad Berga ingenomen, gelegen op 20 uren afstand van Barcelona. Hierbij maakten zij 400 krijgsgevangenen en namen 1000 geweren. Die tijdig veroorzaakte een algemeene schrik en ontsteltenis te Barcelona. Er hadden samenscholingen plaats op de Rambla en het plein der *Constitucion*. Getrouw aan hare gewoonten, willen de republikeinen hunne neêrslag wreken op de geestelijkheid en vreedzame burgers, die verdacht worden carlistisch gezind te zijn.

Eene dépêche uit Barcelona beschrijft den dood van negen *carabineros* en drie soldaten der linietroepen, welke te Ripoll gefusileerd zijn. Die twaalf mannen hadden zich in de kerk van San Udaldo gevestigd.

De Carlisten zonden hen een onderhandelaar, drager van eene wit vlag, doch deze werd met gewerschoten ontvangen. Hierop staken de Carlisten de kerk in brand en fusileerden de soldaten, welke zich schuldig maakten aan schending der oorlogswetten. De republikeinsche dépêche beweert echter dat de soldaten uit de kerk 't eerst de witte vlag uitstaken.

Ripoll kon nogtans heel goed ontzet worden. De kolom van den brigadier Martinez Campas kon er in 7 uren tijds aankomen; hij gebruikte er 23 uren toe. Die vertraging was te danken aan de kwaadwilligheid der bataillons van Cuba en Catalonië, welke weigerden aan hunne officieren te gehoorzamen. Toen de kolom aankwam, werd zij door de Carlisten aangevallen. Na een strijd van 2 uren werd zij op de vlucht gedreven. Zonder de tijdige aankomst van een escadron ruitertij, was het met de kolom van Martinez Campas gedaan geweest.

Te Berga hebben de Carlisten 500 krijgsgevangenen gemaakt en op 24 maart, was 't stadje Mallea nabij Vich, vol Carlisten, welke gereed lagen om Roda aan te tasten. Er had een gerecht plaats tusschen de Carlisten en de republikeinen aan de Gleba. De republikeinen zochten hun heil aan den overkant der rivier.

Uit Barcelona wordt van den 28 maart geschreven: Generaal Contreras is naar Tarragona gegaan, om de tucht te herstellen in het bataillon jagers van Reus. Bij zijne aankomst deed hij op de esplanade het oproerig bataillon omsingelen door de jagers van Havana en door andere troepen; men veronderstelde dat hij de strenge maatregelen ging nemen tegen dit bataillon, maar hij heeft eenvoudig tot de soldaten gesproken, om hun de tucht aan te raden. Men vreesde nogtans dat de soldaten niet afgezien hebben van hunne oproerige gedachten, nu dat zij de eerste gelegenheid op nieuw hunne officieren zullen verjagen. Generaal Contreras is terug naar Barcelona vertrokken.